

Državni izpitni center

M 0 8 2 1 3 1 1 3

ŐSZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV MINT ANYANYELV

MEGOLDÁS ÉS PONTOZÁS

2008. augusztus 25., hétfő

ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

A) Az értekező iskolai irodalmi esszé értékelésének szempontjai

A dolgozat címe: "Csakis az kedves nekünk, amit félünk elveszíteni" (Anatole France)

A jelölt a dolgozatban a szempontoknak megfelelően megpróbálja elvégezni az alábbiakat.

1. szempont: 6 pont (ismeret és megértés).

Ismerteti a regény témáját: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul ismerteti a regény témáját.

1 pont: Hiányosan, illetve részben jól ismerteti a regény témáját.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan ismerteti a regény témáját.

3 pont: Teljességre törekedve, pontosan ismerteti a regény témáját.

Pl.: Szabó Magda egy kelet- és egy nyugat-európai fiatal kudarcba fulladó szerelmének tükrében mutatja be a két különböző történelmi múltból táplálkozó nemzeti tudat és érzelmvilág egymást kizáró találkozásának folyamatát. Az író e kettős világban jeleníti meg a "szemlélődés" életfelfogását.

Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.

Bemutatja a cselekmény társadalmi hátterét: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul mutatja be a cselekmény társadalmi hátterét.

1 pont: Hiányosan, illetve részben jól mutatja be a cselekmény társadalmi hátterét.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan mutatja be a cselekmény társadalmi hátterét.

3 pont: Teljességre törekedve, árnyaltan mutatja be a cselekmény társadalmi hátterét.

Pl.: Az egyik cselekményszál az olvasót egy jóléti, független államba vezeti, a társadalmi hierarchia magasán élők közé. A férfi főszereplő és rokonai az előkelőség öncélúan zárt, semleges, életidegen és formálisan szabálykövető világában élnek, individuális emberszemlélettel. A másik cselekményszál Kelet-Európa szocialista államába visz, ahol az emberek a függetlenségi harcok súlyos emlékeivel élnek, s civilizációjuk elmaradottsága, az idegen hatalomnak való kiszolgáltatottság is terheli őket. Ezeknek az embereknek a többsége azonban nyitott, őszinte, élet- és emberszemléletüket a közösségi vonások határozzák meg.

Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.

2. szempont: 11 pont (alkalmazás és elemzés).

Jellemzi a női főszereplőt: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul jellemzi a női főszereplőt.

1 pont: Hiányosan, illetve részben jól jellemzi a női főszereplőt.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan jellemzi a női főszereplőt.

3 pont: Teljességre törekedve, árnyaltan jellemzi a női főszereplőt.

Pl.: Anna egy képzelt közép-európai szocialista ország, valójában Magyarország egykori kultúrdiplomatajának lánya; gyermekként, még nyugaton tapasztalta meg az előkelőség és az idegenség felszínességét, majd hazájába térve ismerte meg nemzete múltjának és jelenének mélységeit. Az ötvös szakmát tanult boltvezetőnő most elvált asszonyként éli független életét, keserű iróniával ugyan, de azonosul hazája mindennapjainak kisszerű valóságával (pl. vidéki háza, Cella néni stb.), együtt él annak kisvilágaival (pl. lelkesedése a meccsen).

Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.

Elemzi Annának a hazájához való ragaszkodását két-két példa alapján: 4 pont. Egy-egy példa elemzése 2-2 pont.

0 pont: Nem, vagy rosszul elemzi ragaszkodását.

1 pont: Hiányosan, ill. részben jól elemzi ragaszkodását.

2 pont: Teljességre törekedve elemzi ragaszkodását.

Pl.: Anna tizenhárom évesen tér haza nyugatról, így van módja összehasonlítani a két embervilágot. Rolandhoz írt hosszú levelében számol be arról, hogy a nyugat-európai országtól s benne a Bursa hamis, előkelő világától (fogadások a diplomáciai elit számára) elidegenítették az itthon tapasztaltak (a szegénységet, igénytelenséget feledtető „őszinteség”, együttérzés, egyszerű örömeik: a meccsen, Cella néninél stb.). A civilizálatlanság metaforája: "ganajtúrók".

Vagy más megfelelő.

Pl.: Népe szabadságharcos küzdelmei, a jelenbeli megalázottság szenvedései megrendítik, szívét hazájához láncolják. Elveihez olyannyira következetesen ragaszkodik, hogy édesapjával, a "lakájjal" is megszakítja kapcsolatát, mert a szocialista rendszer kiszolgálója lett.

Vagy más megfelelő.

Elemzi Annának az életformájához való ragaszkodását két-két példa alapján: 4 pont. Egy-egy példa elemzése 2-2 pont.

0 pont: Nem, vagy rosszul elemzi ragaszkodását.

1 pont: Hiányosan, ill. részben jól elemzi ragaszkodását.

2 pont: Teljességre törekedve elemzi ragaszkodását.

Pl.: Bár nincs diplomája (ötös szakma), boltvezetőként értelmiségi életformát él. Otthona rendetlen, bejárónőt tart, elvből nem takarít, de elegáns ruhában fogadásokra, operába jár, ugyanakkor egyáltalán nem törődik a társasági szabályokkal. Mindebben függetlenségvágya tükröződik, úgy érzi, itthoni világában tudja leginkább megőrizni szuverén egyéniségét, szabadságát. Életvitelében tekinthetünk: a feleségét sirató Rolandot rendetlen otthonába viszi.

Vagy más megfelelő.

Pl.: Életformájának másik tükörképe vidéki háza, a Cella nénik egyszerű, őszinte világa. Ide, az egyszerű és nyílt emberek közösségébe menekül a szerepjátszó, zaklatott nagyvárosból.

Vagy más megfelelő.

3. szempont: 12 pont (alkalmazás és elemzés).

Megvizsgálja a férfi iránti érzelmeit három példa alapján: 9 pont. Egy-egy példa elemzése 3-3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul vizsgálja meg a férfi iránti érzelmeit.

1 pont: Felszínesen, illetve részben jól vizsgálja meg a férfi iránti érzelmeit.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan vizsgálja meg a férfi iránti érzelmeit.

3 pont: Teljességre törekedve, árnyaltan vizsgálja meg a férfi iránti érzelmeit.

Pl.: Anna figyelmét Rolandra legelőször a részvét és a segíteni akarás jósága tereli, pl. Anna mentőakciója: a lakodalmas menet népi jelenetének operaházi előadása, majd Roland fájdalmas kirohanása, végül a figyelemelterelő lakástakarítás.

Vagy más megfelelő.

Pl.: Vidéki tartózkodásukkor elhatározza, hogy elutasítja Rolandot, mert nem hisz abban, hogy a magas rangú, idegen férfi el tudja fogadni a "ganajtúrók" világát. Johanna megalázó, lebeszélő látogatásakor is közli a szakítás szándékát.

Vagy más megfelelő.

Pl.: Végül megérlelődik benne: Rolandot hozzá nem a szerelem, hanem érzelmei zűrzavara vezette, felesége halála, alvásproblémái, magánya.

Vagy más megfelelő.

Kifejti, szemlélőnek tekinti-e Annát: 3 pont.

0 pont: Nem fejt ki meglátását.

1 pont: Felszínesen fogalmazza meg meglátását.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan fejt ki véleményét.

3 pont: Teljességre törekedve, árnyaltan fejt ki véleményét.

Pl.: Rolandhoz írt hosszú levelében Anna bevallja, hogy ő is a szemlélők közé tartozik, mint Roland, csak más értékrenddel. Anna is megteremtette a saját szemlélői ablakát, mely inkább személyes sorsáról alkotott képében, életfelfogásában tükröződik. Ő ugyanis már nem lát semmilyen perspektívát saját életében, annak vált szemlélőjévé: kapcsolataira, Rolandra is kritikai "szemlélőként" tekint. Személyes és közösségi múltjának súlyaival terhelten már nem vállal családot, gyermeket sem, nem tervez semmit, csak a jelennek él, mindenholnan elkésik, mert „*ki tudja, mi minden történhetik még*”.

4. szempont: 6 pont (szintézis és értékelés).

Megfogalmazza, mi a legfőbb érték a női főszereplő számára: 3 pont.

0 pont: Nem fogalmazza meg meglátását.

1 pont: Felszínesen fogalmazza meg meglátását.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan fogalmazza meg meglátását.

3 pont: Árnyaltan, teljességre törekedve fogalmazza meg meglátását.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért egyet vele.

Kifejti, egyetért-e a főszereplővel: 3 pont.

0 pont: Nem fogalmazza meg véleményét.

1 pont: Felszínesen fogalmazza meg véleményét.

2 pont: Jól, de kevésbé meggyőzően fejt ki véleményét.

3 pont: Árnyaltan, meggyőzően fejt ki véleményét.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért egyet vele.

B) Az elemző-értékelő iskolai irodalmi esszé értékelésének szempontjai

A dolgozat címe: "Akiket szeretünk, majdnem mindig nagyobb hatalmuk van rajtunk, mint magunknak. " (La Rochefoucauld)

A jelölt a dolgozatában a szempontoknak megfelelően megpróbálja elvégezni az alábbiakat.

1. szempont: 7 pont (ismeret és megértés).

Elhelyezi a részletet a műegészben: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul helyezi el a részletet a műegészben.

1 pont: Részben jól helyezi el a részletet a műegészben.

2 pont: Kevésbé lényegre törően helyezi el a részletet a műegészben.

3 pont: Jól, teljességre törekedve helyezi el a részletet a műegészben.

PI.: A részlet Sara naplójában olvasható. Ebből érthetjük meg a szereplők boldogtalanságának okát. Sarah Henry Miles helyettes államtitkár feleségeként megismerkedett Maurice Bendrix íróval. Egymásba szerettek, titokban találkoztak. Egy bombatámadás következtében szakadt meg kapcsolatuk: Sarah szerelmét féltve fogadalmat tett Istennek, hogy lemond a férfiről, ha az életben marad. A szemelvény ennek drámáját ábrázolja, a teljes napló pedig Sarah mélységes szenvedését, istenhitbe menekülését tükrözi. Sarah hamarosan meghal, Henry és Bendrix lakótársak, majd barátok lesznek.

Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.

Ismerteti a szövegrészlet elbeszélésmódját: 2 pont.

0 pont: Nem, ill. rosszul ismerteti az elbeszélésmódot.

1 pont: Hiányosan, ill. csak részben jól ismerteti az elbeszélésmódot.

2 pont: Jól, teljességre törekedve ismerteti az elbeszélésmódot.

PI. Az író napló formájában számol be a szereplő lelkiállapotáról – kételyeiről, vívódásáról, szenvedéséről –, valamint fogadalomtételének történetéről. Elbeszélő elemek szakítják meg az önelemzés részletét. Sarah belső drámáját hosszú és rövid mondatok váltakozása, sok ismétlés tükrözi.

Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. A teljes pontszám két elem ismertetése esetében adható meg.

Ismerteti az idősíkváltás szerepét: 2 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul ismerteti az idősíkváltás szerepét.

1 pont: Hiányosan, ill. csak részben jól ismerteti az idősíkváltás szerepét.

2 pont: Jól, teljességre törekedve ismerteti az idősíkváltás szerepét.

Pl.: A részletre, mint ahogy a regény egészére is, a megbontott időrend jellemző: a jelen idejű elbeszélésből a szereplő érzelmeit, tépelődését, vágyakozását, kételyeit ismerheti meg az olvasó, a múlt idejű elbeszélő elemek pedig ennek okáról, a fogadalomtételről számolnak be.

Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. A teljes pontszám két elem ismertetése esetében adható meg.

2. szempont: 13 pont (alkalmazás és elemzés).

Bemutatja a főszereplő lelkiállapotát: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul mutatja be a főszereplő lelkiállapotát.

1 pont: Felszínesen, illetve részben jól mutatja be a főszereplő lelkiállapotát.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan mutatja be a főszereplő lelkiállapotát.

3 pont: Árnyaltan, teljességre törekedve mutatja be a főszereplő lelkiállapotát.

Pl.: Sarah hisztériás állapotban írja naplóját. Tépelődik, fogadalma, szerelmi vágyódása miatt kínlódik, de úgy érzi, nem kell tépelődnie, félnie, hiszen minden megoldódik, *Itt a vég...* Magányos, nincs kivel megossza kételyeit, senkinek sem tudja elmondani, hogy boldogtalan. S ha ez meg is történne, a kérdések sora alatt összeroppanna.

Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.

Megvizsgálja a főszereplő fogadalmával kapcsolatos gondolatait: 10 pont. Egy-egy gondolat 2-2 pont.

0 pont: Nem látja meg a főszereplő gondolatát.

1 pont: Meglátja, de nem elemzi/értelmezi a főszereplő gondolatát.

2 pont: Árnyaltan elemzi/értelmezi a főszereplő gondolatát.

Pl.: Maurice-t halottnak véelve Sarah fogadalmat tett, melyre most mint már megtörténtre utal vissza: *Add, hogy éljen, s én hinni fogok. Add meg, hogy boldog legyen. Add meg, s én hinni fogok., ...szeretem őt, és bármit megteszek, ha életre kelted. Örökre lemondok róla.*

Pl.: Sarah hiszi, hogy elég erős ahhoz, hogy Isten segítségével lemondjon a szeretett férfiről, majd a hitet megtalálva képes lesz távolból szeretni Maurice-t, mint ahogy a hívők is szeretik Istent *...egész életük során, pedig nem látták soha.*

Pl.: A férfi nem halt meg, de Sarah tisztában volt azzal, hogy fogadalma miatt megkezdődik a kínlódás időszaka, ezért azt kívánta: *...bárcsak ott feküdne biztonságban, holtan az ajtó alatt.* A valójában még hitetlen Sarah nem tudja, mitévő legyen, felmerül benne a kérdés, van-e értelme fogadalmának: *Mit számít egy fogadalom, ha olyasvalakinek tettem, akit nem ismerek, akiben tulajdonképpen nem is hiszek?*

Pl.: Sarah-ban tudatosodik, hogy önkívületi állapotban, félelemtől vezérelve tett fogadalmat Istennek, akiben nem is hisz. Ha ez így van, felvetődik benne: *Felelős-e az ember azért, amit hisztériás állapotában megígér?*

Pl.: Tépelődésére nem kap választ, csupán kételyei mélyülnek el: *Hogy létezhetne könyörületes Isten, ha én így kínlódom?* Nem tudja, mitévő legyen, hogyan uralkodjon érzelmein: *De édes Istenem, mit kezdek ezzel a szerelmi vágyódással?*

Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. A teljes pontszám az öt gondolat értelmezése esetében adható meg.

3. szempont: 9 pont (alkalmazás és elemzés).

Kifejti szerelme iránti egykori érzéseit: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul ismerteti a főszereplő egykori érzéseit.

1 pont: Felszínesen, illetve részben jól mutatja be a főszereplő egykori érzéseit.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan fejt ki a főszereplő egykori érzéseit.

3 pont: Árnyaltan, teljességre törekedve fejt ki a főszereplő egykori érzéseit.

Pl.: Sarah és Maurice talán nem is voltak tudatában annak, hogy mennyire mélyen szeretik egymást. Együttlétükkor dühösek voltak egymásra, mert féltek, hogy elveszítik egymást, és nem tudták, mihez kezdenének életükkel a másik nélkül. A sziréna megszólalásakor ugyan mindketten féltették a másikat, de nem féltek attól, hogy egymás karjaiban kell meghalniuk. Amikor Sarah Maurice-t halottnak hitte, szerelme teljes mélységében megmutatkozott: hajlandó volt lemondani a szeretett

férfiről, ha azt Isten életben tartja. Saját boldogságánál is fontosabbnak tartotta, hogy a szeretett férfi éljen, és boldog legyen. Hitte, hogy együttlétük nélkül is boldog lehet annak tudatában, hogy szereti a férfit.

Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.

Kifejti szerelme iránti jelenlegi érzéseit: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul ismerteti a főszereplő jelenlegi érzéseit.

1 pont: Felszínesen, illetve részben jól mutatja be a főszereplő jelenlegi érzéseit.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan fejt ki a főszereplő jelenlegi érzéseit.

3 pont: Árnyaltan, teljességre törekedve fejt ki a főszereplő jelenlegi érzéseit.

Pl.: Sarah érzelmei nem változtak: most is igaz szerelemmel szereti a férfit, hiányát nehezen viseli. Szerelmi vágy gyötri, és nem tudja, mihez kezdjen ezzel az érzéssel: szerelmének hiányát elviselhetetlennek érzi. Fogadalmától szinte visszariad.

Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.

Ismerteti a főszereplő fogadalomtételének végső következményét: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul ismerteti a főszereplő fogadalmának következményét.

1 pont: Felszínesen, illetve részben jól ismerteti a főszereplő fogadalmának következményét.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan ismerteti a főszereplő fogadalmának következményét.

3 pont: Árnyaltan, teljességre törekedve ismerteti a főszereplő fogadalmának következményét.

Pl.: Sarah a pap tanácsára lemond a szeretett férfiről, és halálos betegségbe hajszolja magát. Többé már nem akar élni, hiszen hazugságban kellene élnie: ha kedveséhez költözne, Istent csalná meg, ha pedig férjével maradna, akkor Bendrix után vágyakozna, így megcsalná őt és önmagát is.

Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.

4. szempont: 6 pont (szintézis és értékelés).

A dolgozattímet a részlet szereplőjére vonatkoztatja: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul vonatkoztatja a dolgozattímet a szereplőre.

1 pont: Felszínesen fogalmazza meg a vonatkoztatást.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan vonatkoztatja a dolgozattímet a szereplőre.

3 pont: Árnyaltan és teljességre törekedve vonatkoztatja a dolgozattímet a szereplőre.

A jelölt meglátását akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért egyet vele.

Állást foglal az író által megfogalmazott erkölcsi dilemma kérdésében: 3 pont.

0 pont: Nem foglal állást a kérdésben.

1 pont: Állásfoglalás helyett közhelyeket fogalmaz meg.

2 pont: Felszínesen fogalmazza meg állásfoglalását.

3 pont: Jól, meggyőzően fogalmazza meg állásfoglalását.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért egyet vele.

Megjegyzés:

- *A tárgyi hibákért 0,5–1 pontot vonunk le.*
- *A szerkezetre, a nyelvhelyességre és a helyesírásra az érettségi követelményrendszer kritériumai alapján maximum 15 pont adható.*
- *A feladatlap szempontjai a dolgozat szerkezetének egy lehetséges változatát jelentik, a jelöltnek nem kell a sorrendet követnie.*

FELADAT	MEGOLDÁS	PONTSZÁM									
1.	<p>a) a publicisztikai stílusrétegbe <i>A helyes válaszért 1 pont jár.</i></p> <p>b) <i>stílusjegy</i>: a stílusrétegek keveredése vagy világosságra és érthetőségre való törekvés vagy szakszavak halmozása vagy más <i>megfelelő példa</i>: talán szerencsére vagy bableves vagy szárma vagy más <i>megfelelő</i> <i>Minden helyes megoldás 1 pont. Ha a jelölt pl. a tudományos-szakmai stílusrétegbe sorolja be a szöveget, akkor ennek megfelelő stílusjegyeket és példát kell írnia.</i></p>	4									
2.	<p>B <i>A helyes megoldás 2 pont.</i></p>	2									
3.	<p>H, I, H, I <i>Minden helyes megoldás 1 pont.</i></p>	4									
4.	<p>A, E <i>Minden helyes megoldás 2 pont.</i></p>	4									
5.	<p>Pl.: A sertézsír használata azért terjedhetett el, mert a törökök vallása tiltotta a sertéshús fogyasztását, és ezért fosztogatásaik során a sertést nem vitték magukkal. <i>Vagy ue. másképpen.</i> <i>A teljes, lényegre törő válaszért 2 pont, a részben jó, ill. kevésbé lényegre törő válaszért 1 pont jár.</i></p>	2									
6.	<p>2. rész: pörköltalap készítése 4. rész: a levesek rántással való sűrítése <i>Minden helyes megoldás 1 pont.</i></p>	2									
7.	<p>a) A 6. rész elsősorban tartalmában különbözik az előzőektől: nem az ételek eredetét és készítését, hanem a magyar konyhakultúra alakulását meghatározó híres magyar szakácsokat mutatja be. <i>Vagy ue. másképpen.</i> <i>A teljes, lényegre törő válaszért 2 pont, a részben jó, ill. kevésbé lényegre törő válaszért 1 pont jár.</i></p> <p>b) Pl.: Híres magyar szakácsok <i>A témamegjelölő, találó címért 2 pont, a kevésbé megfelelőért 1 pont adható.</i></p>	4									
8.	<p>a) A <i>A helyes megoldás 1 pont.</i></p> <p>b) A magyar ételkészítés az elődök hagyományaira épül, viszont a megváltozott körülményeknek megfelelően módosult, és ennek örülhetünk. <i>A teljes válaszért 2 pont jár, a részben jó válaszért 1 pont.</i></p>	3									
9.	<p>a) ellentétes <i>A helyes válaszért 1 pont jár.</i></p> <p>b)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th><i>a kohézió fajtája</i></th> <th><i>példa</i></th> <th><i>a szó, amelyre utal</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(visszautalás) kötőszóval</td> <td><i>amiből</i></td> <td>pitah</td> </tr> <tr> <td><i>névmásítás</i></td> <td>magukkal</td> <td><i>törökök</i></td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Minden helyes megoldás 1 pont.</i></p>	<i>a kohézió fajtája</i>	<i>példa</i>	<i>a szó, amelyre utal</i>	(visszautalás) kötőszóval	<i>amiből</i>	pitah	<i>névmásítás</i>	magukkal	<i>törökök</i>	4
<i>a kohézió fajtája</i>	<i>példa</i>	<i>a szó, amelyre utal</i>									
(visszautalás) kötőszóval	<i>amiből</i>	pitah									
<i>névmásítás</i>	magukkal	<i>törökök</i>									

10.	<table border="1"> <tr> <td><i>mássalhangzótörvény</i></td> <td><i>példa</i></td> </tr> <tr> <td><i>részleges hasonulás</i></td> <td><i>körökben</i></td> </tr> <tr> <td><i>írásban jelölt teljes hasonulás</i></td> <td><i>rizssel</i></td> </tr> <tr> <td><i>írásban nem jelölt teljes hasonulás</i></td> <td><i>megállják</i></td> </tr> <tr> <td><i>összeolvadás</i></td> <td><i>módja</i></td> </tr> </table>	<i>mássalhangzótörvény</i>	<i>példa</i>	<i>részleges hasonulás</i>	<i>körökben</i>	<i>írásban jelölt teljes hasonulás</i>	<i>rizssel</i>	<i>írásban nem jelölt teljes hasonulás</i>	<i>megállják</i>	<i>összeolvadás</i>	<i>módja</i>	4
<i>mássalhangzótörvény</i>	<i>példa</i>											
<i>részleges hasonulás</i>	<i>körökben</i>											
<i>írásban jelölt teljes hasonulás</i>	<i>rizssel</i>											
<i>írásban nem jelölt teljes hasonulás</i>	<i>megállják</i>											
<i>összeolvadás</i>	<i>módja</i>											

Minden helyes megoldás 1 pont.

11.	<p>korántsem megtalálhatók <i>Minden helyes megoldás 1 pont.</i></p>	2
-----	--	---

12.	<p>2. <i>A helyes válaszért 2 pont jár.</i></p>	2
-----	---	---

13.	<p><i>egytálétel: laktató leves vagy főzelék vagy rakott zöldség vagy meleg étel, amelyet általában uzsonnára vagy vacsorára eszünk</i></p> <p><i>egy tál étel: valamilyen étel, fogás mennyiségét jelöli, egy tányérnyi belőle</i> <i>Egy-egy teljes válaszért 2 pont, a részben jó válaszért 1 pont jár.</i></p>	4
-----	--	---

14.	<p>nagyon sokfajta levest főznek vagy más megfelelő nem becsülték vagy más megfelelő <i>Minden helyes megoldás 1 pont.</i></p>	2
-----	--	---

15.	<p><i>Azért nincs vessző, mert nem hasonlítást fejez ki vagy mert nem kötőszó a mondatban.</i> <i>A pontos válaszért 2 pont jár.</i></p> <p><i>Példamondat: Olyan sokat olvastam, mint még soha.</i> <i>A tartalmilag és formailag helyes összetett mondatért 2 pont jár.</i> <i>Egy helyesírási hiba esetén 1 pont jár.</i></p>	4
-----	--	---

16.	<p><i>laktató fogás: olyan étel, amelytől eltelik a gyomrunk vagy jóllakunk vagy mást már nem tudunk enni</i> <i>A pontos válaszért 2 pont jár, a részben jó válaszért 1 pont.</i></p> <p><i>Példamondat: Erős fogása van az apámnak. vagy Megtanulta a mestertől a szakma minden fogását.</i> <i>A tartalmilag és formailag helyes példamondatért 2 pont jár. Egy helyesírási hiba esetén 1 pont adható.</i></p>	4
-----	---	---

17.	<p>kultúra sűrű <i>Egy-egy helyes szóalakért 2 pont, a helyesírási hibáért 1-1 pontot levonunk.</i></p>	4
-----	---	---

18.	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>a szó</i></th> <th><i>szófaja</i></th> <th><i>mondatrész értéke</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>megjelent</i></td> <td><i>befejezett melléknévi igenév</i></td> <td><i>minőségjelző</i></td> </tr> <tr> <td><i>párolásról</i></td> <td><i>főnév</i></td> <td><i>állandó határozó</i></td> </tr> <tr> <td><i>akkor</i></td> <td><i>névmás/határozószó</i></td> <td><i>időhatározó</i></td> </tr> </tbody> </table>	<i>a szó</i>	<i>szófaja</i>	<i>mondatrész értéke</i>	<i>megjelent</i>	<i>befejezett melléknévi igenév</i>	<i>minőségjelző</i>	<i>párolásról</i>	<i>főnév</i>	<i>állandó határozó</i>	<i>akkor</i>	<i>névmás/határozószó</i>	<i>időhatározó</i>	6
<i>a szó</i>	<i>szófaja</i>	<i>mondatrész értéke</i>												
<i>megjelent</i>	<i>befejezett melléknévi igenév</i>	<i>minőségjelző</i>												
<i>párolásról</i>	<i>főnév</i>	<i>állandó határozó</i>												
<i>akkor</i>	<i>névmás/határozószó</i>	<i>időhatározó</i>												

Minden helyes megoldás 1 pont.

19.	<p style="text-align: center;">T T J R T T J R S Z A K Á C S / K Ö N Y V / E K / B E N M E G / H Í V / T / Á K</p>	4
-----	--	---

Minden 2 jó megoldásért 1 pont jár.

20. melegíts, vedd le, öntsd, vigyázz, le ne süljön/ne süljön le 5
Minden helyes megoldás 1 pont. Az igealak hosszabb változatát is elfogadjuk.

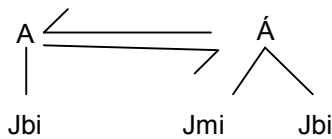
21. 4

népnév	mondatrész értéke
francia	állítmány (névszói része)
magyarok	birtokos jelző

Minden helyes megoldás 1 pont.

22. A sertészsír használata konyhánk egyik jellegzetessége. 8
Jbi A Jbi Jmi Á

Minden helyes mondatrész 1 pont.

Az ágrajzban: a hozzárendelő viszony 1 pont, az alany bővítményének jelölése 1 pont, az állítmány bővítményeinek jelölése 1 pont.

23. mondat: Akkor kapjuk meg a pörköltalapot, ha a pirított vöröshagymához 4
paprikát adunk.

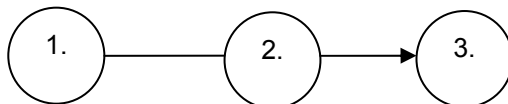
fajtája: alárendelő, időhatározói vagy

mondat: Úgy kapjuk meg a pörköltalapot, ha/hogy a pirított vöröshagymához paprikát adunk.

fajtája: alárendelő, módhatározói

1 pont jár a jó átalakításért, 1 a helyesírásért, 1-1 az összetett mondat fajtájának meghatározásáért.

24. 3

1–1 pont jár a viszonyok (kapcsolatos, következtető) megállapításáért, 1 pont az ábra elkészítéséért.

25. 6

Húsokhoz vagy húsok mellé

a zöldborsón kívül

A tészta miatt

mártással

a kicsiknek

példát

Minden helyes megoldás 1 pont.

26. Tartalom: 0–12 pont 25
A téma megfelelő, meggyőző, érdeklődést keltő kifejtése.
A pontszám a téma kibontása függvényében adható meg.
- Nyelvhelyesség és helyesírás: 0–6 pont
Pontos, világos fogalmazás; köznyelvi, normatív formák használata.
1–1 pontot vonunk le 2 súlyos, ill. 3 kevésbé súlyos hibáért.
- Stílus: 0–4 pont
A szövegtípusnak való megfelelés: érdekes, figyelemfelkeltő, példákkal alátámasztott érvelés.
A pontszám a felsoroltak meglétének függvényében adható meg.
- Szerkezet: 0–2 pont
Arányosság, teljességre törekvés a mondanivaló elrendezésében.
- Terjedelem: 0–1 pont
10%-kal rövidebb szöveg esetében a terjedelemért 0 pont jár.